

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljsko izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Lausanne

Ze pol leta napovedujejo listi po vsem svetu lozansko konferenco, ki so jo velesile, predvsem Anglija in Francija odlagale do meseca do meseca, in ki se srečno prične danes. V Parizu in Londonu so enkrat čakali na predsedniške volitve v Nemčiji, drugi zopet na pruske volitve, potem zopet na francoske, da bi se mednarodni politični položaj razčistil in tako pripravila tla za konferenco. V resnici do tega razčiščenja še danes ni prišlo. Na splošno, ogražje je po padcu Brüningove demokratske vlade in novem navalu hitlerstva še bolj napeto. Tako se je naglo približal dan 1. julija, ko zapade takozvani Hooverjev moratorij, na podlagi katerega je Nemčija ustavila izplačilo vojne škode zmagovalcem za eno leto. Konference torej ni bilo več mogoče odložiti.

Čas je med tem delal za Nemčijo, ker se je gospodarska kriza nadalje slabšala ne samo v Nemčiji, temveč tudi v vseh državah v srednji Evropi in na Balkanu, ki so gospodarsko navezane na Nemčijo in v veliki meri odvisne od kupne moči nemškega konsumenta. V svetu je čedalje bolj prodralo mnenje, da bi gospodarski polom v Nemčiji potegnil za seboj tudi manjše sosedje in da je treba radi tega na vsak način Nemčijo rešiti; čez gospodarske razvaline srednje Evrope bi se sicer razlil val fašizma ali boljševizma. Dr. Brüning je to naklonjenost svetovnega javnega mnenja in to sožitje napram nemškemu narodu, ki ga je propaganda nemškega tiska in nemških poročevalskih agencij o nevarnem gospodarskem in socialnem položaju v Nemčiji skušala še poglobiti, takoj izrazil in stopil pred svet z znano izjavo, da Nemčija kratkoma ne bo več plačevala vojne odškodnine. Ako vzamemo Francijo in njene zaveznice, ni ta Brüningov drzen nastop izval posebnih reakcij — Angleži so obžalovali le kancelerjev ton — zato so smatrali Nemci že takrat reparacijsko vprašanje za definitivno rešeno. Po njihovem mnenju je bila s tem zaključena prva faza vse nemške povojne politike, ki je stremela za tem, da se Nemčija po mirni oprosti finančnih bremen, naloženih po njej prihodnih pogodb. Nato se je lahko začelo drugo poglavje te politike, ki nosi naslov »stremeljenje za revizijo mej«. Sprito političnega in gospodarskega okosa po vsem svetu so prišli Nemci, računajoč na podporo Italije, s kampanjo za revizijo vzhodnih meja. To omenjamo zato, ker bo prišlo v Lozani tudi to vprašanje na dnevni red, ne sicer na javnem zborovanju, pač pa za kulirami. Poljake je ta akcija, ki jo je na tistem podpirala tudi nemška vlada, tako vznemirila, da so zahtevali pomoč francoske diplomacije. MacDonald je na pariškem sestanku obljubil Herriotu, da bo predložil državam v Lozani ali v Ženevi v podpis izjavo, v kateri se bodo te obvezale, da ne bodo stremele za spremembo sedanjega statusa quo.

Tudi Tardieujev padec je prišel Nemčiji prav. Herriot sicer neprestano poudarja, da vztraja pri raznih pogodb, vendar je v svoji programatični izjavi v zbornici omenil, da bo njegova zunanja politika ubrala pot po Briandovih sledovih. Herriot ne more biti nikdar Tardieu, Clemenceaujev sodružnik v Versailles, in tudi ne Laval. Zato nas najnovejša izjava Herriota, da bo opustil načrt za Podonavje, ki po njegovem mnenju spada med poskuse gospodarskega okroževanja Nemčije, ne presenetila.

Lozana je danes pozdravila v svoji sredi dva velika miroljuba MacDonalda in Herriota, ki sta pred osemimi leti v Ženevi zasnovala ženevski protokol, prvi mednarodni listin, ki je davno pred Lokarnom postavila zmagovalce in premagane, predvsem Nemčijo, na isto pravno stališče, proglasila vojno za nezakonito in uvedla arbitražo ter tako ustvarila podlago za prisrčno mednarodno sodelovanje vseh držav, ki jih je vojna razdvojila.

Nemci bodo torej našli v Ženevi ugajajo pot. To je tudi Brüning videl že naprej in se je za to v svojem zadnjem govoru v državnem zboru krčevito branil, češ, da se ne bo pustil strmoglaviti sto korakov pred ciljem, pred Lozano. Toda nemška diplomacija nosi v tem trenutku tudi veliko odgovornost. S trdoglavostjo in nepopustljivostjo, ki bi jo utegnila pokazati v Lozani, bi si Nemčija lahko pokvarila tako izredno ugodni položaj in si zaprla pot do sporazuma. Tudi Herriot je kljub svoji večini v parlamentu ranljiv v zunanji politiki in Tardieu komaj čaka, da bi se stremeljenje novega francoskega ministrskega predsednika za pomiritev med narodi razbilo ob zidu nemške nepopustljivosti »iz principa« in neke užaljenosti, ki naj bi izvirala še iz zadnje vojne, in ne toliko radi resničnih potreb. Nemško gospodarstvo je res ogroženo, toda Nemci naj nikar ne pozabijo, da oživljajo tudi druge države, ki so doslej prejemale reparacije, hudo gospodarsko krizo in morda še huje kakor Nemčija sama in da se odpovedo reparacijam silno težko in ne brez velikih žrtev. Za te žrtve bo treba iskati nadomestila. Med te države spada tudi Jugoslavija. Hooverjev moratorij, ki je bil napovedan brez našega pristanka, nam je prinesel približno 800 milijonov dinarjev in je za toliko povečal primanjkljaj v našem proračunu. Zato zahtevamo kompenzacije. Ako se finančno močne zapadne države lahko odrečejo še za nadaljnjih šest mesecev ali morda tudi eno leto nemškim reparacijam, ne da bi pri tem njihovo gospodarstvo občutno trpelo, mi tega ne moremo storiti. V Lozani bo treba na vsak način najti sporazum, ki naj nam prinese zato nadomestilo v katerikoli obliki. Ne verjamemo, da bi uspelo nam samim. Prepuščenim samim sebi, izposlovati od

Kaj prinese lausannska konferenca

Nemčija naj dobi posojilo - Kaj poreče Amerika - Kemična vojska se prepove?

Ženeva, 15. junija. tg. Na lausannsko konferenco, ki se prične jutri, je prišla kot prva delegacija iz Belgije z ministrskim predsednikom Remquinom na čelu. Prijavljenih je kar 700 časnika, pripustili pa jih bodo komaj 400. Splošna razprava v plenumu bo trajala morda tri dni. Za delo v posameznih komisijah strokovnjakov pa se računa čas 10—12 dni, tako da bo konferenca končana najpozneje morda v treh tednih.

London, 15. junija. AA. Britanski listi so zavzeli rezervirano stališče nasproti mednarodnim razgovorom, ki se vrše kot preliminarni lausannski konferenci. Vendar nekateri listi poudarjajo potrebo sklenitve končne sporazume v vprašanju, pri katerih so zainteresirane velesile, ter pravijo, da bi lausannska konferenca brez takega sporazuma doživela fiasko.

Listi naglašajo, da bi Francija in Anglija bili pripravljeni dovoliti Nemčiji posojilo za slučaj, da

se reparacije ali črtajo ali pa odlože na nedoločen čas. Francija in Anglija, pravijo listi, bi kot jamstvo za to posojilo zahtevali dohodek nemških državnih železnic, vračanje posojila pa bi se začelo šele čez 20 let.

Rim, 15. junija. AA. List »Stampa« se ukvarja s problemi, ki jih bo reševala lausannska konferenca, in tako-le precizira svoje stališče:

»Vsi so si edini v tem, da se ne dade več izvajati določila Youngovega načrta. Vsi, celo Francija, ki je v tem vprašanju dokaj rezervirana, priznava, da je skrajni čas, da se vprašanje Youngovega načrta definitivno uredi. Toda vprašanje reparacij je v tesnih zvezah z vprašanjem vojnih dolgov. USA ne bo zastopana na lausannski konferenci in zato se postavlja vprašanje, ali bodo evropske države imele dovolj poguma, da postavijo Ameriške združene države pred dovršeno dejstvo.«

Ženeva, 15. junija. AA. Razen francoskega in nemškega predloga je splošno razorožitveno pride na razorožitveno konferenco tudi ameriški predlog, po katerem se efektivni posameznih držav določijo na temelju temelju: Oborožena sila sestoji iz metropolitanskih in kolonialnih policijskih sil in iz tako imenovanih kontingentov varnosti.

Francozi so svoj predlog formulirali in obrazložili že prej. Nemci v svojem predlogu predlagajo, naj bi se v kopni vojski ukinilo topništvo, čigar kaliber presega 77 mm, in vsi tanki, na morju vse enoliterne pred 10.000 ton in v letalstvu vsi zrakoplovi.

Glede na ta nemški predlog je g. Herriot izjavil, da bo francoska delegacija izrekla o njem svoje mnenje tedaj, ko pride čas za to. Vendar je konferenca že pred večeršnjim sestankom dosegla en sporazum: v vprašanju namreč, da je treba odpraviti kemično in bakterijsko vojno ter bombe, ki povzročajo ogenj.

Razprava proti častnikom, ki so navračevali puč

Belgrad, 15. junija. I. Nocojsnja »Pravda« poroča: »Danes dopoldne se je pričela pred vojaškim sodiščem razprava proti devetim častnikom in trem podčastnikom mariborske garnizije, ki so obtoženi, da so pripravljali prevrat v mariborski garniziji in da so v to svrhu ustanovili posebno organizacijo. Sodni kolegij je sestavljen tako: predsednik konjeniški polkovnik Mladen Lukičević, sodniki pehotni polkovnik Milan Nikolić in sodni polkovnik Dr. Radičević, pisarnik sodni kapetan I. razr. Perunović, državni tožilec sodni major Slavko Miletić. Vsak obtoženec ima svojega zagovornika.

Obloženci

Glavni krivec je pehotni poročnik Milislav Milojković, kakor je v obtožnici uvedeno omenjeno, ter pehotni poročnik Mihajlo Miladinović, ki je pobegnil v Avstrijo. Razen častnikov so bili vpleteni v zadevo tudi trije podčastniki, in sicer topničarski podnadrednik Živorad Ilić, pehotni podnadrednik Cedomir Petrović in pehotni podnadrednik Lazar Grujić. Vsi imenovani častniki in podčastniki so se nahajali v službi v 45. pešpolku v Mariboru, med tem ko je topničarski podčastnik služil v 32. topničarskem polku.

V obtožnici, ki se je najprej prečitala, so naslikane vse podrobnosti dejani, katere so obtoženi častniki zagrešili. Kot glavni krivec akcije se navaja pehotni poročnik Milislav Milojković, ki se je v trenutku, ko so ga vojaške oblasti našle in ga hoteli prijeti, v mariborskem hotelu »Meran« ustrelil s samokresom. Obloženci so sledeči častniki: pehotni poročnik Dragoljub Atanacković, pehotni major Vojislav Djokić, pehotni poročnik Božidar Paunović, pehotni poročnik Momčilo Milutinović, pehotni poročnik Dragoljub Todorović, pehotni poročnik Marko Marković, pehotni poročnik Miroslav Altarar, pehotni poročnik Mihajlo Ristić in pehotni poročnik Miroslav Šurdičević.

Kako so zamislili puč

Obtožena Atanacković in Milovanović sta nekega dne v marcu letos ob enem s pokojnim poročnikom Milojkovićem, ki je 7. maja izvršil samomor, ustanovila organizacijo s ciljem, da si na ilegalen način prisvojijo oblast v mariborski garniziji. V to svrhu so napravili poseben načrt, da v noči med 16. in 17. aprilom letos nasilno vzamejo oblast v svoje roke. Izdelali so poseben proglas, ki je nosil naslov: »Junaci!« V tem proglasu se vojniki pozivajo k upor, in sicer na ta način, da vsem onim, ki bi ne prešli na njihovo stran, zagroze s strogi kaznimi in celo s smrtjo. Na koncu svojega proglasa se obračajo snovateli na vojnike in častnike s sledečimi besedami: »Naprej k rešitvi!« 16. aprila letos, tako nadaljuje obtožnica, je bil poročnik Milojković dežurni častnik. Pučisti so se bili med seboj domenili, da naj prevzame to noč dežurstvo on, čeprav ni še bil na

Nemčije posebne kompenzacije morebiti na trgovsko-političnem področju.

Nikakega upanja ni, da bi se reparacijsko vprašanje v Lozani definitivno rešilo. Ze poročila na sestanku med Herriotom in MacDonaldom so napovedovala samo podaljšanje moratorija. Brez sodelovanja Amerike tega problema ni mogoče rešiti. Francosko in angleško stališče sta se v zadnjem času sicer precej zblížala, Herriot bi bil morda tudi pripravljen odpovedati se takozvani »čisti odškodnine«, to je denarju, ki preostane Franciji, ko že plača obrok na račun dolga Ameriki, vendar se nič Anglija niti Francija nečeta prej odpovedati nemški vojni odškodnini, dokler Amerika ne pristane na črtanje svojih terjatev napram Evropi. Od 1685 milijonov mark, ki jih plačuje Nemčija letno na račun vojne odškodnine v smislu Youngovega načrta, gre 935 milijonov v Ameriko, to je za evropske dolgeve napram njej.

Ključ do definitivne rešitve reparacijskega vprašanja ima torej v rokah Amerika. Zato se bo končna rešitev odločila do predsedniških volitev v Ameriki, ker evropski državniki upajo, da se bo do tedaj tudi ameriško javno mnenje sprijaznilo s črtanjem evropskih dolgov.

vrsti. Atanacković je imel namreč nalogo, da zbere vse vojakne in da jim prečita proglas, med tem ko je imel Miladinović nalogo, da pozove vojaštvo, da z orožjem v roki odpove pokorščino svojim dosežanim predpostavljnim. V proglasu je bilo naglašeno, da se ne bi vsi oni vojniki, podčastniki in častniki, ki se ne bi pokorili naredbam prevratnikov, brez usmiljenja ubijajo, medtem ko naj bi straža pred vojašnico pustila v vojašnico samo one osebe, ki bi imele posebno dovoljenje, katerega bi podpisal Milojković. Vse priprave so bile izvršene in pučisti so samo še čakali na znamenje za »revolucijo«, katero naj bi dal poročnik Milojković. Medtem pa se je zgodilo, da je poročnik Milojković sklenil, da se naj prevrat za nekoliko tednov preloži, češ, da je dobil tozadevna navodila brzojavno z Dunaja.

Krivda majorja Djokića

Obtožnica nato preide na majorja Djokića ter mu očita, da je v noči od 24. na 25. aprila, torej teden potem, ko je bil prevrat odložen, zvedel od poročnika Milojkovića, da se je ustanovila organizacija, ki hoče okrog 15. maja izvršiti prevrat. Major Djokić bi naj v sklopu uspeha prevzel vodstvo mariborske policije, toda on sam je pred preiskovalnim sodnikom izjavil, da bi bil raje v tem službu prevzel mesto poveljnika brigade. 27. aprila je Djokić poklical v svojo pisarno poročnika Atanackovića, ki mu je obrazložil vsebino zgoraj imenovanega proglasa. Major Djokić je torej 27. aprila točno poznal vse priprave in kljub temu ni obvel stila svojih predpostavljanih starih. Nasprotno, on je proglas pridržal v svoji pisarniški mizi in šele 28. aprila, ko je vrhovno poveljstvo že z druge strani zvedelo za tajno organizacijo, je proglas izročil svojemu polkovniku. Major Djokić priznava, da mu je Milojković razlagal celo načrt o organizaciji in prevratu v reški mariborski kavarini, kjer so sedeli v večji družbi, iz kavarne je potem vsa družba odšla v njegovo stanovanje, kjer so pili kavo. Na njegovem stanovanju je prišlo tudi do burnega nesoglasja med poročnikom Milojkovićem in poročnikom Paunkovićem. Nesporazum je bil celo tako velik, da je Milojković naperil celo svoj revolver na Paunkovića in mu zagrozil, da ga bo takoj ubil, ako ga izda. Nato se je major Djokić zanimal, kaj ima za izdati. Pri tej priliki so mu tudi tajnost te organizacije obrazložili. Obtoženi major Djokić razen tega priznava, da je res sprejel od Atanackovića proglas z naslovom: »Junaci!« in da v resnici ni o tem obvestil svojih predpostavljanih. Djokić priznava tudi, da je v svojem rednem poročilu, ki ga je moral kot poveljnik bataljona pošiljati na polkovnega poveljnika, izjavil, da je v njegovem bataljonu vse v redu ter da ni nobenega sledu o kakšni prevratni propagandi. Ko je to poročilo pisal, je ležal proglas v njegovi pisalni mizi.

Kaj so zagrešili drugi

Poročnik Paunković očita obtožnico, da je koncem marca ali začetkom aprila že natančno vedel za obstojčo organizacijo in za njene cilje, da pa kljub temu ni obvestil predpostavljanih. Isto očita obtožnica tudi Todoroviću, ki je začetkom aprila natančno vedel o pučističnih pripravah v mariborski garniziji. Obtožnica se brani očitkov, češ, da nista smatrala vse zadeve za resno in da sta mislila, da o tem ni treba nikogar obveščati.

Poročnik Milutinović je obtožen, da je 16. aprila zvedel od Atanackovića za obstojčo revolucionarno organizacijo in da je celo vedel, da se naj prihodnjo noč izvrši prevrat v mariborski garniziji. V rokah je imel tudi proglas, naslovljen na vojaštvo. Atanacković mu je celo dejal, naj se to noč ne pokaže v vojašnico, ker bo sicer prvi strel namenjen njemu. Milutinović vse to priznava in izjavlja dalje, da se je neke aprilske noči o tem razgovarjal s Todorovićem in tudi njemu svetloval, naj se v noči od 16. na 17. aprila ne pokaže v vojašnici.

Poročnik Dragoljub Todorović je obtožen, da je bil član organizacije ter da o njenem obseju ni obvestil svojih predpostavljanih. Tudi Marko Marković očita obtožnico isto.

Miroslav Altarar je obtožen radi treh točk: 1. Ker je na poziv Milojkovića vstopil v socialno-prevratno organizacijo. 2. Ker je pomagal Milojkoviću, da je pobegnil iz zapor. 3. Ker je kot dežurni častnik prepustil dežurstvo svojim tovarišem. —

5. maja je bil namreč poročnik Altarar dežurni častnik v 45. pešpolku, in sicer tedaj, ko se je že začela preiskava o odkritju te organizacije. Kot dežurni častnik je imel nadzorstvo nad aretiranimi častniki. Ob 9 zvečer je izpustil iz zapor poročnika Milojkovića, s katerim je potem pobegnil proti avstrijski meji, kjer sta v neki kmetijski hiši prenočila, nakar sta se vrnila z avtomobilom nazaj v Maribor in v hotelu »Meran« igrala biljard. Tam jih je tudi našla vojaška straža ter se je Milojković v trenutku aretacije z revolverjem ustrelil, med tem ko so poročnika Alararja še pravočasno prišli in ga odvedli v zapore.

Poročnik Altarar se zagovarja, da je vse to delal le iz strahu za svoje življenje, češ, da mu je Milojković z revolverjem v roki grozil, da ga ubije, ako ga ne izpusti iz zapor. Ta zagovor poročnika Altararja obtožnica zavrača, ker je dokazano, da zaprti častniki ne smejo imeti nobenega orožja pri sebi, dokler so v zaporu.

Vloga podčastnikov

Kar se tiče treh podčastnikov, jim očita obtožnica, da so vsi bili člani te organizacije in da so natančno vedeli za njen cilj ter da so imeli vsi posebne naloge v noči od 16. na 17. aprila, ki je bila določena za puč.

Kaj izpoveduje Atanacković

Po prečitani obtožnici je bil poklican pred sodni kolegij prvi obtoženec, podporočnik Atanacković. Sodnik ga vpraša, če je razumel obtožbo. Odgovoril mu je, da jo je razumel, nakar je sodnik Radivoj Nikolić prečital vse izjave Atanackovićeve pred preiskovalnim sodnikom. Vse izjave se ujemajo z obtožnico, ki je bila v začetku razprave prečitana. Sodnik mu je rekel, da je obtožen, da je ob enem z Milojkovićem ustanovil prevratno organizacijo v mariborski garniziji. Na to je poročnik Atanacković odgovoril:

»Da, vstopil sem v to organizacijo, nisem jo pa jaz ustanovil. Meni se more samo to očitati in šteti v zlo, ker sem nepravilno prevzel dežurstvo v noči, ki je bila namenjena za prevrat.«

Sodnik mu je na to dejal, da je bil on tisti, ki je nagovarjal obtožene podčastnike, naj vstopijo v organizacijo, kar mu je Atanacković tudi potrdil, toda prosil, da se vpošteva okolnost, da se je nahajal v zelo težkih materialnih okoliščinah. Glede proglasa izjavlja Atanacković, da razna vprašanja sodnika, polkovnika Nikolića, da ni natančno razumel vsebine proglasa. V proglasu je sicer mogel brati, da se pozivajo vojniki na boj proti bogatašem in da se poveljuje rušenje kapitalističnega reda. On sam pa vsega tega ni razumel. Priznava, da je poznal tisti dogovorjeni znak, ki naj bi izkazoval prevrat, priznav nadalje, da je tudi on na svoj lastni pisalni stroj natiskal proglas in ga razdelil med svoje tovariše. Na vprašanje sodnika, kaj je hotel povedati, ko je omenil težke materialne okoliščine, in v kakšno zvezo jih je spravil s prevratno organizacijo, odgovorja Atanacković:

Krivi so dolgovi

»Rad sem bil v družbi in rad sem imel lepe žene. In tako se je zgodilo, da sem prešel v veličanske dolgeve. Na vse načine sem preiščeval, kako bi se rešil teh težkoč. Večkrat sem mislil celo na samomor. V meni se je počasi razvil strahovito sovraštvo do kapitalistov. Kulminacija tega mojega razpoloženja se je izvršila v mesecu aprilu. Tedaj sem se podal pred vojaško slediše, ko je prišel k meni poročnik Milojković. Takoj je videl, da nameravam izvršiti samomor, pa me je prijel za roke in rekel: »Ne stori tega zdaj, ko se približuje čas naše osvoboditve!« Nato mi je pokazal proglas na vojaštvo in ko sem ga prečital, sem ga vprašal, če je to resna stvar, nakar mi je odgovoril, da se bliža čas svobode. Mislim sem nato, da se bom na ta način lahko maščeval nad kapitalizmom ter izbrisal svoje dolgeve.«

Atanacković nadalje opisuje vse svoje mahinacije z Milojkovićem, kako sta delila proglase med druge tovariše, kako so se usodepolne noči najprej zbrali v kavarni »Union«, potem v kavarni »Astoria«, kako so bili nadalje v stanovanju majorja Djokića in kako je nazadnje Milojković prišel do sklepa, da se naj zaradi neke brzojavke z Dunaja preloži upor za nekaj tednov. Pred sodnikom izjavlja, da mu je žal, da se je spustil v to prevratno delovanje, žal mu je posebno zato, ker ni točno razumel in vedel, za kaj gre. Mislim je, da je borba naperjena samo proti kapitalu in ne proti državi. Vso krivdo pa hoče zvaliti na pokojnega poročnika Milojkovića, sam pa se zagovarja s tem, da je še mlad in lahkomišeln ter da je zabredel v težke dolgeve. Razprava se bo nadaljevala jutri.

Ljubljana

Velikodušna volila Roberta Kollmanna

Ljubljana, 15. junija.

Danes ob 16.30 je notar dr. Kuhar, ki oskrbuje dediščino pokojnega g. Roberta Kollmanna, izročil sodišču oporoko pokojnika, ki je bila nato razglašena. V tej oporoki je velikodušni dobrotnik ponovno pokazal svoje veliko umevanje za dobrodelnost in kulturno delo. Volila, ki bodo zanimala javnost, so naslednja: Narodni Galeriji in Ljubljani je zapustil 50.000 Din, Ciril Metodovi družbi 50 tisoč Din, društvu Sokol I 50.000 Din za vzdrževanje Tabora, Sokolu II 30.000 Din, društvu Trgovski dom 50.000 Din za vzdrževanje doma, Pevskim društvom »Ljubljana«, »Slavec« in »Ljubljanski zvon« je zapustil vsakemu po 10.000 Din, prav toliko tudi godbenemu društvu »Gradaščica« na Viču, katerega častni član je bil, ali naslednikom tega društva. Po 5000 Din je zapustil zavodom Marijanski, Lichtenthurnu, dijaški kuhinji »Domovini«, Ljudski kuhinji, Otroški bolnišnici, društvom: Prostovoljnemu gasilskemu društvu in Ljubljani, prostovoljnemu gasilskemu društvu na Viču, Olepševalnemu društvu na Viču, Mladinskemu zavetišču na Viču (Vincencijevi konferenci), Jugoslovanski Matici, Decjemu domu v Ljubljani, zavodu usmiljenih sester Vincentinum, Vincencijevi konferenci v stolni župniji.

Za mase je zapustil znesek 10.000 Din župni

cerkvi na Viču in enak znesek stolni župniji z določilom, naj se na obletnico njegove smrti bere žalna služba božja.

Za mestne reveže je zapustil, kakor smo poročali, znesek 10.000 Din, z določilom, da se znesek razdeli na dan njegovega pogreba. Prav tak znesek je zapustil za reveže na Viču. Ob legata sta bila že izvršena.

Za svoj gradbišče pod Rožnikom je določil, da se mora graditi s pristavo vred, to je št. 1 in 1a, po smrti gospe Josipine Blumauerjeve prodati, od skupila pa naj se iz polovice ustanovi ustanova za ubožne slepce iz Slovenije, ki imajo domovinsko pravico v Sloveniji, iz druge polovice izkupila pa naj se osnuje ustanova za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgovskih uslužbencev, ki svojega ubožstva niso sami krivi. Do obeh ustanov imajo pravico najprej morebitni ubožni sorodniki pokojnika, drugič obubožani uslužbenci trdke Kollmanna, in končno še ostali.

Pa se je tudi svojih uslužbencev spomnil v svoji oporoki, to je bilo za vsakega, kdor je poznal njegovo srce, jasno. Volila za uslužbence so prav munificenta.

Ta oporoka dokazuje nedvomno, da je bil pokojni Kollmann največji dobrotnik zadnjih desetletij, za Žigo Cojzom pa gotovo tudi največji slovenski mecen.

Izlet Jadranske Straže na Kosovo

Ljubljana, 15. junija.

Kakor je bilo že objavljeno, prireja Jadranska straža na Vidov dan večji izlet na Kosovo, kjer se bo izvršilo posvečenje starodavne Samodreže cerkve na Kosovu. Za ta izlet je dovoljena posebna vozna ugodnost na železnici, in sicer za vožnjo iz Beograda—Kosovska Mitrovica—Skoplje in nazaj se plača za II. razred 190 Din, za III. razred pa 100 Din, a za vožnjo iz drugih krajev do Beograda in nazaj je odobrena četrtinska vozna cena. Navedene ugodnosti uživajo pa samo člani Jadranske straže na osnovi članske legitimacije za leto 1932, in sicer v času od 25. junija do 2. julija. Odhod posebnega vlaka (brzga) iz Beograda je 26. junija ob 23.30 in sicer preko Raške v Kosovsko Mitrovico s prihodom dne 27. junija zjutraj. Tu se ostane ves dan in se vršijo izleti v Peč, Dečane in znani rudnik Trepcé, 28. junija zjutraj odhod iz Mitrovice v Vučitrn in od tu k posvečenju Samodreže cerkve: popoldne izlet do Muratovega Tulbeta, spomenika kosovskih junakov in dalje do Pristine, kjer že čaka posebni brzi vlak za Skoplje, kamor se pripelje ob 21. zvečer. 29. junija je ogled Skoplja in njegovih znamenitosti, a zvečer povratek preko Kumanova in Niša s prihodom v Beograd 30. junija zjutraj.

Po rešenju predsedništva kr. vlade je odobren vsem drž. uslužbencem tridnevni dopust, ki se ne vračuna v redni letni odmor.

V pripravi, da bo vsakdo znal ceniti veliko važnost tega izleta in v nadi, da se čim večje število naših rojakov udeleži tega edinstvenega izleta, ki naj pokaže tudi nam severnjakom vso lepoto skrajnega juga naše domovine, je Jadranska straža doslej, da bodo imeli izletniki iz območja ljubljanskega Oblastnega odbora Jadranske straže na razpolago 15 brezplačnih kart za železniško vožnjo iz Ljubljane do Skoplja in nazaj.

Kdor se želi izleta udeležiti, naj se takoj, najkasneje pa do 21. junija t. l. prijaví odboru Jadranske straže v Ljubljani, Gledališka ulica 8 v uradnih urah od 16—19, kjer dobi vse natančnejše informacije, legitimacijo in vozovnico.

Opozarjamo pa, da je 21. junij skrajni rok in da se noben zamudnik ne bo mogel upoštevati, ker mora biti število izletnikov 22. junija zjutraj telefonično prijavljeno izletniškemu odboru.

Kaj bo danes?

Opera: »Turandot«. Red E.

Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Maršičev trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska c. 10.

Belgijski poslanik v Ljubljani. Včeraj je obiskal Ljubljano belgijski poslanik v Beogradu, minister grof de Romree. V spremstvu ljubljanskega belgijskega konzula g. dr. Milana Dularja je obiskal bana in podbana in si nato ogledal Ljubljano. Nad njeno lepoto je bil silno navdušen, posebno mu je ugajal razgled raz Ljubljanski grad. Ogledal si je tudi kopalnice »Ilirije«. Svojo družino je poslal g. poslanik v Kranjsko goro na počitnice.

krasno ležečem turskem selu na živi skali, se dolina silno zoži. Naenkrat zmanjka med pečinami prostora za vlak. Zato mora v predor. Po cesti ob progi nas spremlja avto. Dvignil se je v višino sela na skali. A Vranduk čez sebe ne pusti ceste. Morali so jo izvrtati pod njim. Tako sta vzporedno dva predora. Vmes sumeča Bosna, nad njo, kakor da plava, Vranduk. Gotovo eden najlepših prizorov! Vlak se vije po ozki dolini skozi temne gozdove prav do Zenice, ki je danes prvo industrijsko mesto v Bosni, nekdanj pa prebivališče starih bosanskih bogomilov. Tam, kjer se izliva v Bosno reka Lašva, in se spoji s sarajevsko progo stranska proga iz Travnika, je Bosna zopet utešena med brda. Pri Kaknju, kjer je veliko Slovencev pri lesni industriji in v rudniku, se dolina, ko smo se peljali skozi Kraljevo Sutjesko, odpre, in železniška proga se vije prav do Sarajeva ob robu zelenih, bogato razčlenjenih brežulikov in hribočkov. Pred Sarajevom pa se dolina razširi v plodno, zeleno sarajevsko polje, polno žita in trave.

Mimo Visokega, kjer so pozdravili prihajajoče kongresne goste gojenci velike frančiškanske gimnazije s krasnim petjem, smo dospeli v Sarajevo. Bilo je blizu ene popoldne.

Na obeh obalah reke Miljacke, v štiri kilometre dolgi in dva kilometra široki kotlini, 540 m nad morjem, pod 1629 m visokim Trebevićem leži mesto Sarajevo. Od 70.000 prebivalcev je 28.000 muslimanov, 21.000 katoličanov, 18.000 pravoslavcev, nekaj tisoč Judov in nekaj drugovercev. S svojo amfiteatralno panoramo, z izredno romantično naravo in najbližji okolici, z minareti od sto džami, z zvonički cerkva, z visokim sadnim drevjem nad hišami in zelenimi vrvti med hišami, s številnimi turskimi pokopališči in njihovimi krivimi spomeniki, z ulicami in zgradbami evropskega lica in s čaršijo ter s hišicami orientalnega in bosanskega tipa, z mešanico najlepših noč — je Sarajevo mesto silnih kontrastov, v katerem se stikata vzhod in zahod. Po občem mnenju in priznanju je Sarajevo eno najlepših in najbolj zanimivih mest na Balkanu, če ne v Evropi ali na svetu sploh.

(Dalje.)

Zadnja poročila:

Zagotovljeno podaljšanje moratorija za Nemčijo

Lausanne, 15. junija. 1g. Današnji sestanek je trajal do 7 zvečer in so v glavnem razpravljali na njem o otvoritvi prve jutranje seje in o razdelitvi dnevnega reda. Na otvoritveni seji bo jutri prvi govoril švicarski zvezni predsednik Motta, da pozdravi konferenco, za njim bo pa govoril samo še MacDonald. Razen šestih vabečih držav so zastopane Poljska, Portugalska, Jugoslavija, Grčija, Bolgarija, Češkoslovaška, Madžarska, Romunija in štirje angleški dominioni.

Na današnjem sestanku Herriota in Mac-

Donalda se je dogovorilo, da naj se na lausanski konferenci predlaga podaljšanje Hooverjevega moratorija, to je absolutnega moratorija, do 1. januarja 1933, da se bodo dalje predložili konferenci predlogi angleške in francoske vlade, da naj se konferenca po končanem dnevnem redu takoj ali pa v prav kratkem času spremeni v evropsko gospodarsko konferenco, ki naj bi imela nalogo, pripraviti skupno stališče evropskih vlad, da bodo mogle na svetovni gospodarski konferenci jeseni evropske države nastopiti z enotno fronto.

Poostritev tiskovnih predpisov v Nemčiji

Berlin, 15. junija. 1g. Nova politična zasilna naredba prinaša med drugim tudi važne spremembe o tiskovnih predpisih. Tako je določeno, da se listi in časopisi v bodoče lahko prepovedo ne samo, če bo ogrožen red in mir, temveč tudi, če bi bili ogroženi življenjsko važni državni interesi. Ker ta pojem življenjsko važnih državnih interesov lahko posega na vsa polja državnega udejstvovanja, je meja teh predpisov pomaknjena zelo daleč.

Čuden deželni zbor

Berlin, 15. junija. 1g. Danes in jutri zaseda pruski deželni zbor, ki bi imel po želji državnega kanclerja von Papena voliti pruskega ministrskega predsednika. Na dnevnem redu današnje in jutranje seje pa ni volitev ministrskega predsednika, najbrž zato, da bi se o tem prej vršili uradni razgovori. Ko je bil na dnevnem redu vijo, je bil deželni zbor nesklepen, ker so bili predlog komunistov, da se Youngova plačila ustaprisotni samo narodni socialisti in komunisti. Nato je bil odklonjen komunističen predlog, da naj se pogodba, s katero se določa Hohenzollernem odškodnina, razveljavi. Zopet je postal deželni zbor nesklepen, ko je prišlo do glasovanja o komunistični nezaupnici von Papenovi državni vladi. Odklonjen je bil tudi predlog narodnih socialistov, da se obtožijo ministrski predsednik Braun ter ministri Severing, Grümmen in Schreiber, ker niso ugodili zahtevi pruskega deželnega zbora, da se mu predstavijo.

Maribor

Iz policijske službe. V Beograd je bil premešen k tamonjski policiji uradnik mariborskega policijskega komisarijata Ciril Bremec.

Planinske vesti. Dne 10. julija t. l. bo otvoritev Ribniške koče, ki se bo izvršila z veliko slovesnostjo. — Planinci naj se poslužujejo ugodnosti, ki se jim nudijo po SPD. Ob nedeljah bo odslej Putnikova pisarna odprta že ob tričetrti na pet zjutraj pa do odhoda jutranjih vlakov, tako da si posamezne skupine lahko tamkaj nabavijo vozni listek. — Uradne ure pri Putniku so odslej od 8—12 in od 13—19.

Proti ogrožanju mestne avtonomije. O novem občinskem zakonu, ki se pripravlja, se čujejo razne verzije. Med drugim bo baje znatno okrnjena avtonomija naših mest ter bodo razne agende pridržane državnim uradom. Kakor čujemo, pripravljajo mesta primerno akcijo proti poskusom odvzema samouprave in umestno bi bilo, da bi se tej akciji pridružilo tudi naše mestno zastopstvo.

Številne žrtve prepira. V Malem Boču je prišlo v torek do pravega pokolja v hiši posestnika Piveca. Med Pivcem, njegovo ženo Marijo in hčerko na eni strani, na drugi med Francem Zrnkom in njegovim tovarišem je prišlo do spora, ki se je končal s splošnim pretepom, v katerem so imeli besedo sekira in drugo tako domače orodje. Posledice so bile pri vseh krvave. Marija Pivec in Franc Zrnko sta morala biti prepeljana v mariborsko bolnišnico, ker sta zadobila hude poškodbe, prva po celem telesu, drugi pa je dobil udarec s sekiro preko glave. Poškodbe ostalih treh pa so lažje znata, da so lahko ostali v domači oskrbi. Vzrok hudega prepira in splošnega pretepa še ni dognan.

Tatvine na grobovih. V zadnjem času se dogajajo česte tatvine cvetja z grobov na pobeških pokopališčih. Kar preko noči izgine z grobov najlepše cvetje, ostalo pa tatuni poleg tega še potepajo ter uničujejo. Morda bi kazalo pokopališča preko noči zaklepati, da bi se v bodoče take tatvine preprečile.

7 mesečno dete v vodnjaku. V Rošpohu pri Mariboru je prišlo do skoro neverjetnega dogodka. Skupina dece, ki je pazila tudi na 7 mesečnega Stanka, sina delavke Lorbeke, se je igrala pri vodnjaku. Dece se je kotlila in skakala ter pri tem prevrnila malega Stanka v studenec. Na vpitje otrok so prihiti odrasli ter potegnili dete nezvestno in že čisto plavo iz vode. K sreči pa je bila strokovna pomoč takoj pri rokah in reševalcem je uspelo v že skoro mrtvo trupelce zavesti z umetnim dihanjem povrtni življenjsko iskro. Dete so nato prepeljali v bolnišnico.

Na cesti oslabela. Na Maljski cesti se je zgrudila večernja dopoldne v nezvesto mlado dekle. Stražnik je alarmiral reševalce, ki so nezvesto zopet obudili ter jo nato prepeljali v bolnišnico. Bila je to 20 letna delavka Jožefa Zabkar, vzrok nezvesti pa je bila splošna onemoglost in slabost.

Nevaren žepar se je klatil večerj v gneči po trgu. Nekaj žrtve je potem ugotovilo navzočnost nevarnega gosta. Najbolj oškodovan je trafikant Jurij Rebernik, kateremu je izgnilo iz žepa čisto neopaženo 220 Din z listnice vred. Oškodovanec so prijavili svojo smolo policiji, ki pa je nadležnega neznanca zamaš zasledovala.

Kamnik

Tujsko-prometno društvo je pred kratkim izdalo na vse meščane poziv, v katerem prosi, da se mu prijavijo prasta stanovanja, kjer bi se lahko nastanili letoviščarji. Opozarjamo Kamničane, da s prijavo prostih stanovanj za tujce omogočijo društvu, da tujcem takoj nakažejo stanovanja. Prijave je oddati tajništvo društva v trgovini Skala. — Obenem se društvo obrača na vse Kamničane, da bi v čim večjem številu pristopili; društvo je namreč sedaj popolnoma navezano na redne članke prispevke, ker so mu bile odpovedane vse denarne podpore. Kljub temu pa je društvo izdalo

Naša država spolnjuje svoje obveznosti

Beograd, 15. junija. AA. Finančno ministrstvo je izročilo preko Narodne banke finančnim agentom naše vlade v Parizu dne 15. t. m. določeno dvanajsetino anuitete za službo predvojnih državnih posojil, in sicer: Otomanski banki za posojila iz leta 1895 (4%) in 1900 (4½%) znesek 3.2 milj. frankov ozir. 7.05 milj. Din. Francosko-orientalni družbi za posojila iz leta 1902 (5%), 1903 (4½%) in 1913 (5%) znesek 3.5 milj. frankov ozir. 7.3 milj. Din.

Seja avstr. zveznega sveta

Dunaj, 15. jun. 1g. Danes je bila prva seja avstrijskega zveznega sveta, v katerem so krščanski socialisti radi rezultatov zadnjih občinskih volitev izgnali dosedanje večino. Zvezni kancler dr. Dollfuss je izjavil v vladni izjavi, da hoče premagati krizo zaupanja, podpreti valuto in končno rešiti problem Creditanstalta.

Dalje je izjavil dr. Dollfuss v zveznem svetu, da je Avstrija danes absolutno upravičena k upanju da bo dobila veliko posojilo, in če se poleg tega reši še vprašanje Creditanstalta in izvede misli prednostnih carin, bi bili dani vsi pogoji za zopetno pozitivno zaupanja. O istem vprašanju je izjavil finančni minister v carskem odboru, da zasleduje vlada z vso odločnostjo pot za preferenčne pogodbe, ker se samo z njimi lahko ohrani avstrijsko gospodarstvo pri življenju.

lično propagandno brošurico s slikami iz Kamnika in okolice, ki je vzbudila mnogo zanimanja na tujsko-prometni razstavi v Zagrebu kakor tudi po drugih delih naše države, kamor so jo razposlali. Da bi društvo še nadalje moglo uspešno vršiti propagando za Kamnik, je potrebno, da čim več članov pristopi in prepričani smo, da naš poziv ne bo brezuspešen.

Novo mašo bodo imeli v Radomljah v nedeljo 10. julija. Novomašnik je lazarist g. Franc Jerab. Mestna občina in SK Kamnik otvorita skupno zgrajeni tenis-igrišči v nedeljo 19. t. m. Pri otvoritvi gostujejo tenis-igralci SK Ilirije.

Trbovlje

Veliko tombolo priredi v nedeljo 3. julija podružnica SPD v Trbovljah. Krasni dobitki v vrednosti 40.000 Din. Tombolske karte dobite po 3 Din v trgovinah in pri odbornikih SPD.

Kresnice

Bolj redko se oglašamo. Da se gibljemo na verski obnovi in poglobitvi, nekaj o slavnostnih zadnjih dni. Od 2. do 10. t. m. smo imeli za našo faro sv. misijon. Vodili so ga očetje lazaristi iz Ljubljane. Svete zakramente je prejel razen par izjem vsa fara. Hvalevredno je to, da so se moše pridno udeleževali misijonske pobožnosti. Napis na misijonskem križu v cerkvi nas bo vedno spominjal teh lepih dni. G. župnik Dolinarju smo hvaležni, da nam je oskrbel sv. misijon. V nedeljo 22. maja pa je naša Marijina družba obhajala 25. letnico obstoja. Ta srebrni jubilej smo kar najlepše praznovali ter je zajel vse prebivalstvo v fari. — Preteklo nedeljo sta obhajala zlati poroko ugledna zakonca Matija Mlakar in njegova žena Terezija, rojena Pirc iz vasi Goliš. Zakonca imata 13 živih otrok, med temi dva v Ameriki, ki sta sta jih vse lepo krščansko vzgojila in preskrbela. Otroci, vnuki in številni sorodniki ter matična polna cerkev s farani so prisostvovali poročni obredom, ki jih je opravil g. župnik Dolinar. Cerkevni pevci so jima zapeli večno lepo »Mati glej! Zlatoporočencema, ki sta od dela in trpljenja sicer nekoliko upognjena, drugače pa še čila, kličemo: Bog vaju živi do skrajnih mej življenja!

Št. Jernej

Slovesnost na Gorjaneh. Ker je v nedeljo, dne 5. junija, neugodno vreme onemogočilo prenos kipov na Gorjance, zato se je blagoslovitev istih in novega oltarja izvršila preteklo nedeljo. Iz št. Jerneja se je omenjenega dne razvila velika procesija, v kateri so bilo obblečena dekleta nosila kip Matere božje, fantje pa kipa sv. Alojzija in sv. Antona. Ostali verniki pa so z lilijami v rokah in v pobožni molitvi paroma stopali in hiteli skozi širne gozdove k ljubki cerkvi sv. Miklavža vrhu gore. Prihiti so romarji tudi iz drugih krajev, da so bile mehke trate okoli cerkve napolnjene z njimi in širni gozdovi najbrž se nikoli prej niso sprejeli tolike množice v svoje okrilje. Po cerkvenem opravilu, ki ga je opravil naš veliki ljubitelj planin, g. kaplan Bartol, je prišlo do izraza tudi veselo razpoloženje razigrane množice, ki se je ob veselih zvokih godbe Prosvetnega društva radovalo in vsi krajslo čas v senčnem zatijahu prostranih gozdov. Bil je lep in radosten dan, poln sreče in veselja, da se je vsem neizbrisno vtisnil v spomin.

Rastinski škodljivci. Na polju se je letos pojavil v izredni množini mramor, ki preli na nekaterih njivah uničiti vso korožo. Tudi kvarni vpliv ličink rjavega hrošča se letos izredno pozna po travniških in na polju. — Mlače sude dreve, jablane in hruske, pa so nenavadno hudo napadle listne uši, da je vsako zatiranje skoraj zaman. — Letina sicer dobro kaže, a gorje, če se pravčasno ne omeji v svojem kvarnem delovanju ta milijardna armada škodljivcev!

Hagia Sophia

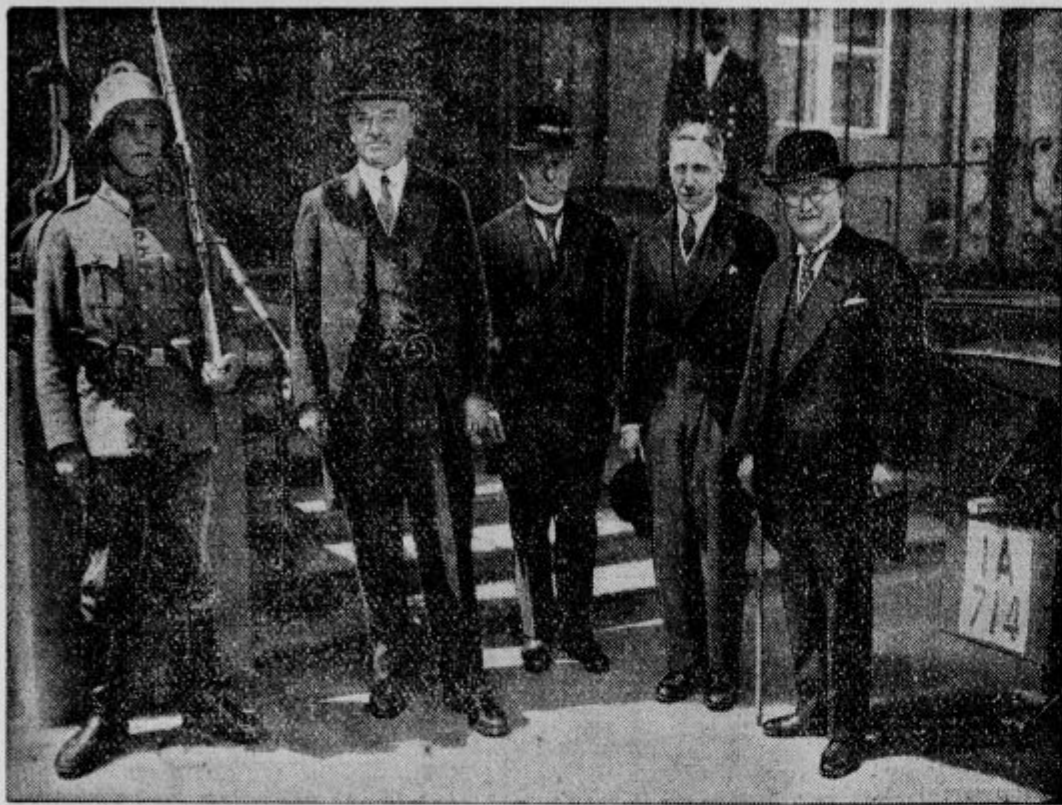
Najlepši biser cerkvenega stavbarstva: Hagia Sophia v Carigradu, polagoma zopet odkriva sveto svoje pravo lice — svoje prekrasne mozaike iz krščanske dobe. Ze sultan Abdul-Medjid je bil sredi minolega stoletja poklical dva italijanska strokovnjaka, da bi preprečila razpadanje te čudovite stavbe. Brata Fossati sta takrat očistila več mozaikov, ki so bili z apnom pobeljeni, a vseh nista smela, ker je turška vlada hotela, da ohrani svetišče sedanjosti značaj islamske mošeje.

Sedanja turška vlada je pa tudi v tem pogledu širokogrudnejša in je dovolila Bizantinskemu inštitutu Združenih držav, da odkrije vse pobeljene mozaike. Dela bo vodil ravnatelj zavoda prof.

Whittemoor in bodo trajala približno deset let.

Prof. Whittemoor upa, da je ohranjen pod beležem marsikak predragocen biser bizantinske umetnosti. Rea, da so Turki mnogo uničili, vendarle treba vpoštevati, da je dal sultan Mohamed ob osvojitvi Aje Sofije javno obglaviti vojaka, ki je hotel poškodovati del pročelja.

Še mnogo več so pa uničili bizantinski likoborci v 8. stoletju, posebno Leon Izavrijski. Vzlic temu upajo, da je še ohranjen »Kristus Pankrator«, ki je obvladoval vse središče kupole in ki ga je ves prevzet videl še Clavijeo leta 1402. Vsekakor čakajo krščansko umetnost nova razodetja njenih davnih vrednot.

Južno-nemški državni in ministrski predsedniki pri Hindenburgu (od leve na desno): badenski drž. predsednik Schmitt; vrttembergski ministrski predsednik Bolz; državni kancler von Papen; bavarski ministrski predsednik Held.

Zgodbe o Mohamedu

Pravkar praznujejo muslimani trinajststoletnico Mohamedove smrti. Ob tej priliki objavljajo listi razne zanimivosti iz prerokovega življenja. Veliko modrosti razodevajo naslednje zgodbe:

Ko se je bil Mohamed prvič oženil, so ga kmalu videvali, kako je vsak dan kupil šest kruhov. Nekoč ga vpraša prijatelj Abn Bekr, kaj je s temi šesterimi kruhi. In Mohamed mu pravi: »En kruh ostane pri meni. Enega vržem proč. Dva vračam. In dva izposojujem!« — »To naj razume, kdor more,« je dejal prijatelj. Nato je Mohamed pojasnil: »Kruh, ki ostane pri meni, pojem sam. Moja tašča dobi tistega, ki ga vržem proč. Staršem vračam po dva kruha in dva dajem na posodo, to je, dajem jih svojim prijateljem.«

Ko Mohamed še ni bil slavn prerok, je nekega dne odpotoval v Samanud, kjer je našel nekega svojega starega prijatelja v velikih časteh. Bivši prijatelj, Ibrahim Sakhara, je bil postal ponosen in se je kazal, kakor da Mohameda ne pozna. Nato se je Mohamed ponorčeval: »Ibrahim, Ibrahim, ti me torej več ne poznaš? Saj sem vendar tvoj stari tovariš Mohamed in prihajam, da ti izrazim svoje sožalje. Govore namreč, da si oslepel!«

Neki dvomiljivec se je obrnil na Mohameda. Reče: »Alah da je vsepriroč? Kje pa je, ne vidim

ga? Zakaj naj bi bil človek zaradi svojih grehov kaznovan? Saj se vendar tudi s človeškimi grehi izvršuje božja volja! Tretjič: Kako naj bo pekel kazen za hudobnega duha, ko je njegova narava vendar ogenj? Kako naj ogenj škoduje ognju?« — Namesto odgovora je Mohamed pobral grudo zemlje in jo vrgel onemu v glavo. Dvomiljivec se je zatekel h kadiju, povedal dogodek in proti Mohamedu naperil tožbo. Smehljaje je prišel Mohamed na odgovor pred sodnika in pojasnil: »Kepa prsti je bila odgovor na tožiteljeva vprašanja. Tožitelj dvomi nad Bogom, ker ga ne vidi. Kepa da mu je prizadela bolečine? Dvomim, ker jih ne vidim! Pritožuje se nad mojim dejanjem? Čemu, ko pa vendar sam pravi, da se zgodi vse, kar človek stori, po božji volji! Kako mu je mogla prst prizadeti bolečine, ko je njegova narava vendar prst?«

Mohamed je prišel nekega dne mimo templja malika Lat. Tempeljski sluga je ravno klestil mačko, ki se je bila zaletela v tempelj. Mohamed je rešil mačko iz suroveževih rok in se porogal: »Prijatelj, kako moreš kaznovati to brezumno žival? Le zato, ker nima pameti, je zašla v tempelj. Bitje, ki ima pamet, ne bo nikdar prišlo v Latov tempelj. Zapomni si to!«

Zaznamovani...

Boj oblasti z zločinci je po velemestih vedno težji in zapletenejši; posluževati se morajo vedno novih sredstev, da so prebrisanim lopovom kos. Tako ima londonska policija — sloviti Scotland Yard — v službene namene avtomobile, letala, dušilne in solzne bombe; če je sila, si policemen pomaga s čisto novimi znanstvenimi iznajdbami. V zadnjem času so uvedli jedka barvila, s katerimi odkrope bežeče zločince in njihove avtomobile in jih tako zaznamujejo. Tekočina se nahaja v zdrobljivih bombah, ki jih mečejo za zločinci. Vsaka kapljica, ki pade na človeško kožo ali na kovinski predmet, zapusti za seboj neizbrisno sled, ker izjeda in barva obenem. Tako je zločinec v pravem pomenu besede zaznamovan in se kasneje ne more izgovarjati, da ga »ni bilo zraven«.

Poljsko-ameriški letalec Hansner, ki je moral ob poletu čez Atlantski ocean pristati na morju, kjer je ostal brez pomoči devet dni. Vsa hrana mu je bila par namazanih rezin kruha in vrč kave. Za žejno je pil vodo iz hladilca svojega motorja. Slednjič ga je opazil in rešil neki parnik. Na sliko vidi mo Hansnerja, ko se pred startom poslavlja od svoje žena.

Trebuha so mu vzeli

V budejeviški ubožnici živi bivši knjigovez Kubiček, ki je bil po vsem mestu znan zaradi svojega izredno obsežnega trebuha. Te dni je nekdo opozoril policijo, da Kubičkov trebuh ni pristen. Poklicali so moža in ga preiskali, in tu se je izkazalo, da se je Kubiček res postavil s »pavovim perjem«: na trebuhu je imel navezanih nič manj kakor 14 kg cunj in cap. Zakaj se je Kubiček prostovoljno obremenjal s tako težkim »trebuhom«, ni hotel povedati. Najbrž ga je gnala nečimurnost... Ker ni nikomur škodovala, bi mu jo bili pač lahko pustili, tembolj, ko smejo drugi kazati svojo nagoto — pravtako iz nečimurnosti.

Ven iz Amerike!

Upapolno geslo: V Ameriko! je izgubilo svojo veljavo, danes ljudje iz Amerike beže, bodisi posili ali prostovoljno. V letošnjem aprilu je ameriška vlada izgnala 2112 oseb, vstop v Združene države je pa dovolila samo 2000 inozemcem. Dalje so ameriške oblasti 750 inozemcem, ki žive v Združenih državah, namignili, naj prostovoljno dajo Ameriki slovo, da ne bodo v to uradno prisiljeni. Dalje so odpravili čez mejo 299 oseb, ki so že dalj časa živele na breme javne dobrotelčnosti. Prostovoljno in na lastne stroške je zbežalo iz Amerike, kjer je 10 milijonov brezposelnih, 6200 oseb. Vsega vkup je torej v teku meseca aprila zapustilo ameriška tla 9860 inozemcev, priselilo pa se je samo 2000 oseb. Na stotisoče je pa ljudi, ki bi bili veseli, če bi mogli Ameriki pokazati hrbet, a nimajo sredstev za pot.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

Isloodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Angleški premier v Parizu (od leve na desno): min. predeednik MacDonald, njegova hčerka Isabell, angleški zunanji minister sir John Simon in francoski ministrski predsednik Herriot.

Prodani otroci

Kupčevanje z otroci tudi danes še ni samo prazen pojem. Otroci se še danes prodajajo in kupujejo — v različne namene in na različni način. V naslednjih vrsticah samo kratek pogled na otroke, ki jih njihovi izkoriščevalci uporabljajo za beračenje.

Te vrste kupčija z otroci je najbolj razširjena v Londonu, kjer so baje doma največji mojstri v beračenju. Londonski berači imajo posebno organizacijo, ki jim omogočuje, da najamejo ali kupijo neomejeno število otrok, dečkov in deklic. Te otroke razpostavijo potem po najbolj prometnih mestnih točkah, da prosijo mimoidoče milodarov. Otroci so raztrgani in sestržani, da vzbujajo večje sočutje. Po londonskih predmestjih lahko vedno srečaš zanemarljive moške in ženske, ki jih obdaja kopica bednih, raztrganih otrok, v naročju pa drže dojenca. Tako hodijo po hišah ali stoje po vogalih, pojejo svete pesmi in prosjati. Ljudem se večinoma niti ne sanja, da so to samo najeti ali kupljeni otroci in obilo darujejo. Beraška kupčija cvete.

Za otroški trg veljajo čisto določene cene. Otroka do 5. leta je mogoče najeti za ves dan že proti najemninai 5 Din. Posebno čedna majhna dekletca s kodrastimi lasmi pa »nesejo« staršem po 150 do 200 Din na teden. Berači se namreč poslužujejo dveh načinov otroškega beračenja: ali naj otrok s svojo bednostjo in zapuščenostjo vzbuja usmilje-

nje, ali pa naj gane srca s svojo ljubkostjo. Oba načina sta enako učinkovita.

V Parizu uporabljajo najraje bolehne, hrome, slepe, gluhoneme ali drugače pohabljeni male revčke, ki jih razpostavijo po cestah. Na Rue de l'Esplanade se vedno igra polno takih otrok, ki so izuženi na prosjačenje. Taka morica te ne izpusti prej, dokler nima v pesti svojega novca. Mešetarjenje za otroke se vrši večinoma v krčmi. Otrok, ki noče iti z najemnikom ali se ne pokori njegovim ukazom, okuša palico, brce in podobne dobrote.

Na Ogrskem kupujejo 8—10 letne otroke, ki morajo potem za svojega gospodarja krošnjari z mišnicami, nožiči, kolčki in podobnim na roko izdelanim blagom. Ves denar morajo izročiti gospodarjem, sami pa se morajo preživljati z beračenjem.

Tudi v Berlinu cvete kupčija z otroci. Tako so pred par leti zaprli nekega moškega, ki je v hudi zimi beračil s slabo oblečenim dekletcem. Izkazalo se je, da je bil deklico od staršev najel in da je z njo naberačil po 20 mark na dan.

Ali se vrši taka kupčija z otroci tudi pri nas? Nekaj ciganskih slučajev je vsekakor že prišlo v javnost. Zdi se pa, da je celo v našem mestu nekaj staršev ali drugih oseb, ki izkoriščajo in vežbajo otroke za beračenje. To je pač zločin nad otroci, ker je malo verjetno, da bi tak otrok kdaj postal pravno zdrav član človeške družbe.

Atentator na vlake Silvester Matusehka (X) ob prvem zaslišanju.

Vroč led

V nekem angleškem tehničnem listu beremo o poskusih, ki jih je že pred nekaj leti začel profesor Bridgman v Ameriki, ki je z visokim pritiskom spreminjal obliko in pa tudi lastnost posameznih teles. Dal si je izdelati aparate, ki so zmogli izvajati na posamezna telesa ogromen pritisk do 40.000 atmosfer. Pod temi pritiski so se posamezna telesa čudovito izpremenila.

Stisnjen plin se je n. pr. tako zgostil, da je postal tekoč. Razne tekočine so se pod pritiskom tako zgostile, da so postale skoro za eno tretjino bolj goste. Tudi trda telesa so se pod pritiskom čudovito zgostila. Zanimivo pa je, da so kovine, katere je spravil profesor pod visok pritisk, dajale vedno manj takozvanega električnega odpora. Z visokim pritiskom 10.000 atmosfer je prof. Bridgman stisnil v debelo železno ploščo vodikov plin. Pod pritiskom 7000 atmosfer je živo srebro stisnil v jeklo. Zveplo postane pod visokim pritiskom podobno grafitu in postane dober prevajalec elektrike.

Pod visokim pritiskom začne n. pr. voda veliko kasneje vreti in tudi veliko preje zmrzovati. Živo srebro n. pr. navadno zmrzne pri 39 stopinjah mrza. Če pa živo srebro daš pod pritisk 12.000 atmosfer, ti zmrzne že v razmeroma topli sobi.

Francois Marcel Thil, novi svetovni mojster v srednje-težkem boku.

Američan Ralph Metcalf, ki je izboljšal svetovni rekord v teku na 100 m na 10,2 sekundi.

Moč navade: Zepar na počitnicah.

Rádovljica

V gruščah so se zlasti v ponedeljek zbirali brezposelni delavci, ko so zvedeli, da se bo pričelo z gradnjo nove palače in kopališča. Gradbena dela palače, v kateri bo nastanjeno okrajno načelstvo in drugi uradi, je gradbeni odbor Mestne hranilnice oddal stavbeniku Mavriču iz Ljubljane. Podjetje je zaenkrat sprejelo za začetna dela samo nekaj delavcev, večje število, vendar nad sto ne, jih bo rabilo šele pozneje. Toda podjetje mora po pogodbi zaposliti samo domačine in bližnje okoličane. Teh sunitih je tako veliko število, da še vsi ne pridejo v poštev. Zato opozarjamo one, ki pridejo iz spodnjih krajev v nadi, da dobe delo, naj si v tem slučaju ne delajo zastoj pota in stroškov, ker ni nobenega upanja, da dobe zaposlitev.

Šoštani

Lokoviški most izročen prometu. Ob lepi udeležbi prebivalstva so v nedeljo 12. t. m. slovesno izročili prometu lokoviški most čez Pako. Blagoslovitvene obrede je opravil župnik g. Gril, nakar je župan okoliške občine g. Novak v primernem govoru predložil sprico vedno večjega prometa potrebo tega močnega mostu in se obenem zahvalil občanom, ki so z žrtvami, posebno pa s prostovoljnim delom pripomogli, da je občina mogla most dograditi.

Radio

Programi Radio-Ljubljane

Četrtek, 16. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. A. Bajec: Italijanska. 19.30 Dr. M. Rupel: Srbohrvaščina. — 20.00 Prenos iz ljubljanske opere: Turandot. — 22.00 Čas, poročila, plošče.
Petek, 17. junija: 11.30 Šolska ura: O dolenj-

ski Krki od izvira do izliva (Viktor Pirnat). — 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francosčina. — 20.00 Praški vseskoljski zlet (Dr. Mrvoš iz Belgrada). — 19.30 Gospodinj-ska ura, vodi gđc. Krekova. — 20.30 Z. Prelovčev večer: 1. Uvodna beseda (Ivo Peruzzi), 2. Pevski kvartet. — 21.30 Samospevi gđc. Marenke Hanuš. — 22.00 Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Drugi programi

Petek, 17. junija.
Budapest: 20.00 Instrumentalni koncert. — **Dunaj:** 19.35 Klavir. 20.15 Igra. — **Praha:** 20.45 Radio orkester. — **Beromünster:** 21.45 Večerni koncert. — **Rim:** 20.45 Pester koncert. 21.30 Komedija. — **Belgrad:** 20.30 Ciklus domačih komponistov. 21.30 Narodne pesmi. 22.00 Francoska glasba. — **Berlin:** 19.10 Zborovno petje. 20.00 »Semiramis«, opera. — **Toulouse:** 19.45 Harmonike. 20.30 Operne pesmi. —

Št. 287/2 kr. š. o.

Razglas

Vpisovanje v I. razred osnovne šole se bo vršilo na vseh osnovnih šolah v Ljubljani v ponedeljek in torek, to je dne 20. in 21. junija t. l., vsakokrat od 8—12. Vpisoval se bo rojstni letnik 1925 in pa oni novinci, ki so bili iz kateregakoli vzroka lani za obisk šole odklonjeni. Otroke iz letnika 1926 se sme vpisati v I. razred le izjemoma, in to na podlagi izjave uradnega zdravnika in s privolenjem prosvetnega oddelka mestnega načelstva. Dan zdravniške preiskave se bo objavil staršem ob vpisovanju.

Krajevni šolski odbor v Ljubljani,
dne 14. junija 1932.

Predsednik: dr. Dinko Puc, l. r.

Učite se pravilno solnčiti!

To pomeni: nadržnite Vaše telo predno se izpostavite solnčnim žarkom z

NIVEA KREMO NIVEA-OLJEM

ali z
Oboje vsebuje edino sredstvo za nego kože: eucerin, ki je koži sorodna tvarina, vsled česar so nam ta sredstva takorekoč naravno podana ter jih ni mogoče nadomestiti, najmanj pa z nekimi »čudotvornimi kremami«. Nivea-krema in Nivea-olje zmanjšujeta nevarnost skelečnih solnčnih opeklin ter dajeja Vaši koži krasen bronast ton. V vročih dnevih učinkuje Nivea-krema prijetno ohlajajoče, pri neugodnem vremenu Vas pa nasprotno varuje Nivea-olje pred prevelikim ohlajenjem, ki tako lahko dovede do prehlajenja.

Nekaj pa upoštevajte: ne solnčite se z mokrim telesom in namažite se vedno poprej!

Pohištvo

po solidnih cenah in v kvalitetni izvršitvi.

Simon Praprotnik

stavbno in pohištveno mizarstvo
Ljubljana, Jenkova ulica št. 7

Priporoča se tudi za stavbna dela, razne
oprave itd. V zalogi hladilniki.

Za posvežitev telesa in zraka v hiši, za bolnike in
živčno bolne, za potovanje in doma

TOALETNI KIS

Sestavljen je po našem starem izkušenem predpisu iz aromatičnih zdravilnih rastlin. Osvežuje telo, okrepuje živce bolnih in slabih, služi za pomirjenje, masiranje, pranje in kopanje, pri nezvesti, glavobolu, prehladu, vznemirjenosti, naporu in trudu. Uporablja se radi prijetnega vonja in za masiranje ali se pije pomešan z vodo po žličicah, močno razredčen z vodo se rabi za pranje in za obkladke hladne in tople. Ne pokvari se nikdar in vedno se lahko uporablja. Cena steklenici 15 Din. Proizvajalca in dajca v promet stara, l. 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg broj 20.

Pleskarska in soboslikarska

dela izvršuje po najugodnejših pogojih

GENUSSI IVAN

pleskar in sobni slikar

LJUBLJANA, Igriška ulica št. 40

Potrpi globoke žalosti naznanjamo
vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naša ljubljena soproga,
stara mati, sestra in teta, gospa

ALOJZIJA KOS ROJ. KRALJ

v sredo 15. junija ob pol 3 zjutraj po
dolgi bolezni v 57. letu, previdena s to-
lažili sv. vere mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v pe-
tek 17. junija ob pol 5 popoldne.

Trbovlje, dne 15. junija 1932.

Anton Kos, soproga: Anton, sin; Ana roj.
Okorn, sinaha; Anton, Alojzija, Alojzij,
Rozalija in Anica, vnuki.

DRAŽIL MARIJA roj. **URBANC** sporoča v svojem in v
imenu otrok **ŠTEFKE, MILANA** in **EMERIKA** ter ostalih so-
rodnikov prežalostno vest, da je njen iskreno ljubljani soproga,
predobri oče, sin, brat, svak, stric in zet, gospod

Štefan Dražil

slavec

v sredo 15. junija po kratki bolezni mirno zatisnil oči.
Pogreb blagega pokojnika bo v petek 17. junija ob pol 6
popoldne izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopa-
lišče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. junija 1932.

MIRKO KOSIRNIK

ključavničarstvo autogenična varilnica
Ljubljana VII, Frankopanska ulica št. 26
Telefon št. 34-77.

125 Din

1 m³ žaganih bukovih drv
prima kakovosti — nudi
Velepič, Sv. Jerneja ce-
sta 25. — Telefon 2708.

Umrli nam je naš nad vse ljubljani soproga, oče,
brat, stric in svak, gospod

CIRIL AHLIN

trgovec

dne 15. junija po dolgi, mučni bolezni, previden s to-
lažili svete vere.

Pogreb blagega pokojnika bo v petek 17. junija
ob 4 popoldne od doma žalosti, Celovska cesta 56,
na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 15. junija 1932.

Žalujoča soproga **ANGELA AHLIN**
in otroka **BEBE** in **CENKA** ter ostalo sorodstvo.

Zahvala.

Ob nenadni, težki in bridki izgubi našega nadvse ljubljenega brata, strica in svaka, gospoda

ROBERT-A KOLLMANN-A

veletrgovca, veleposeselnika, bivšega gerenta Mestne hranilnice, podpredsednika Mestne hranilnice, bivšega
upravnega svetnika raznih ljubljanskih bank, cenzorja Narodne banke, imejitelja redov sv. Save III. in
IV. razreda I. t. d. I. t. d.

prejeli smo toliko izrazov iskrenega in srčnega sočustvovanja in bilo nam je izkazano toliko ljubeznivosti, da nam je
nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej.

Tem potom se zahvaljujemo vsem, ki so v teh težkih urah z nami čutili in nam zvesto stali ob strani, prav
prisrčno pa še obitelji Umnikovi na Vrtači, ki je nudila zadnjo pomoč blagemu pokojniku.

Posebno zahvalo izrekamo č. duhovščini, vsem številnim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, zastopnikom
raznih oblasti, zbornic, korporacij, društev, organizacij, denarnih zavodov, nameščencem in nameščenkam domače tvrde
Kollmann, združenim pevskim zborom »Ljubljanski zvon«, »Ljubljana« in »Slavec« za v srce segajoče žalno petje pred
hišo žalosti, med potjo k večnemu počitku, v kapelici na pokopališču pri Sv. Križu in ob odprti gomili, godbi Sokola
»Tabor« za tuborne žalostinke, gospodu županu dr. Dinku Pucu in številnim gg. občinskim svetovalcem, vsem njegovim
stanovskim kolegom, gg. ljubljanskim in okoliškim trgovcem, zastopniku Narodne banke gospodu direktorju Gregoriču,
zastopnikom Mestne hranilnice s podpredsednikom gospodom Turkom, upravnim svetnikom in direktorju g. dr. Cernetu
ter uradništvu Mestne hranilnice, starešinstvu Sokolskega Saveza in vsem Sokolskim društvom za častno spremstvo v
svečanem kroju, ljubljanskim in viškim gasilcem, podpredsedniku Narodne galerije gospodu dr. Lukmanu za prisrčni po-
slovilni govor ob odprtem grobu, zastopnikom društva »Trgovski dom« s predsednikom gospodom Jelačinom, zastop-
nikom »Trgovskega bolniškega in podpornega društva«, zastopniku Dramskega gledališča gospodu direktorju Goliji,
dalje zastopnikom »Ciril Metodove družbe«, »Štolne Vincencijeve konference«, č. sestram Marijanišča in Lichtenhurnovega
zavetišča ter končno še vsem številnim prijateljem in znancem, ki so našega nepozabnega, preblagega in srčno ljubljenega
pokojnika v tako res častnem številu spremili na kraj večnega miru.

Zato izrekamo vsem, prav vsem še enkrat našo ponovno, prisrčno in globoko čutečo zahvalo.

Svečana requiema za blagopokojnim se bosta darovala v petek, dne 17. junija 1932 ob 10. uri v stolnici
Sv. Nikolaja v Ljubljani, v ponedeljek, dne 20. junija 1932 ob pol 10. uri pa v župni cerkvi na Viču.

V Ljubljani, dne 15. junija 1932.

Globoko žalujoča sestra z vsem ostalim sorodstvom.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsakoglasno treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Prodajalka

vešča srbohrvaščine in nekoliko nemščine, išče službo v trgovini. Gre tudi na sezono. Ponudbe pod »Pridna in pošena« št. 9079 na upravo »Slovenca«.

Dekle

išče službo za kmečka dela, najraje na Gorenjskem. Naslov v upravi »Slovenca« pod 9084. (a)

Službodobe

Beseda samo 50 par

Natakarica

mlada, vsestransko zmožna, moč, se sprejme. Naslov v upravi »Slovenca«.

Zastopnike

sprejema renomir. ustanova v vseh krajih. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Izrednost« št. 9123. (b)

Kuharico

sprejme trgovska hiša na deželi, ki bi bila sposobna voditi gospodinjstvo. Reflektira se le na dobro moč. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 9118. (b)

Šivilje

popolnoma samostoj. delavke za boljše damске toalete, ki so bile že dalj časa zaposlene po boljših modnih salonih, se sprejmejo takoj pri F. I. Gorčar, Sv. Petra cesta 29. Sprječevala o dosedanjem zaposlenju je treba predložiti. Začetnice izključene.

Vaščice

Beseda samo 50 par

Vajenco ali vajenca

sprejem. Foto atele Josip Pogacnik, Ljubljana, Mestni trg 5/I.

Sprejme se

zdrava, močna kuhinjska učenka, poštenih staršev. Hotel »Mariborski dvor« — Tomo Majer.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Metliško vino

se toči po 8 Din čez ulico v gostilni Keršič, Šiška. 1

Mi vabimo z dejstvi: z izjavami naših inserentov!

Iz svoje izkušnje ocenjuje **MATEK & MIKEŠ**, Ljubljana, Dalmatinova ulica, poleg hotela Strukelj, vrednost in učinkovitost svojih v »Slovenca« priobčenih oglasov takole:

»Na Vaše cenjeno vprašanje Vam sporočamo, da smo z Vašim listom izredno zadovoljni. V zadnjih letih so postali naši odjemalci ljudje iz vseh stanov, pri čemur ima velike zasluge tudi »Slovenec«, v katerem stalno inseriramo. To Vam z veseljem sporočamo, ker vemo iz izkušnje, kako prijetno je slišati, da so kupci zadovoljni.«

In Vaši oglasi?

Ali ne spadajo tudi ti v »Slovenca«?

»V trenutku je občinstvo na nogah, če inserirate v »Slovenca«!

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Konfekcija — moda!
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14. Ljubljana. (l)

Novi obrtni zakon
se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Novo kolo
prav poceni naprodaj na Miklošičevi cesti št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarne. (l)

120 Din
prima žagana drva, premož, trami, deske, fizične preklje itd. Jos. Preslesnik, Janševa, telefon 3398. (l)

Gostilničarji, pozor!
Ogrske salame in najfinije domače salame kakor tudi prvovrstni pol-emendolski sir nudi po konkurenčni ceni delikatesna trgovina I. Buzzonini, Lingarjeva ulica. (l)

Nov šivalni stroj
zelo poceni naprodaj na Miklošičevi cesti št. 7/III, vhod poleg Delavske pekarne. (l)

Dva fotografske aparata
4½ x 6, 9 x 12, prvovrstna optika, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9085. (l)

Mlinarji, pozor!
Prodajam mlinске črne kamne za flah mleto, za mleto ovsu in zmesi. — Tomšič Ivan, Kočevje 312, Dravska banovina. 1

Naprodaj
nekaj rabljenega trgovskega inventarja (stelaže, puliti, predali, tehtnice i. t. d.) Reflektanti naj se zgledajo v pisarni Društva industrijscev in veletrgovcev v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 27/IV. (l)

Pšenično moko
najboljše mline
nudi najceneje veletrgovna zita in mlekarski izdelki
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Kupimo

Beseda samo 50 par
Vrednostne papirje
kupi Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Čebelnji vosek
pristen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. — Golob & Ko., tovarna kemič. izdelkov, Vič pri Ljubljani. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Tračnice
poljske, lahke, ca. 1000 m in vagončke kupimo ali vzamemo v najem za daljšo dobo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tračnice« 9061. (k)

Bukova drva
suha polena, bukovo ogelje in apno — kupujem na vagone. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 7832. (k)

Pouk

Beseda samo 50 par

Oblastv. koncesionirana šoferska šola
J. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite.

Ljubljana, Dunajska c. 31
Prihodnji redni tečaj se prične 1. julija.

Auto-motor

Beseda samo 50 par

Bencin motor

5-6 KS, malo rabljen, montiran na vozu, prodam poceni in na obroke. Alojz Zeman — Vir pri Domžalah. (f)

AVTO ali MOTOCIKL
rabljen, najboljši kupite ali prodaste potom avto-trvdke O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Posrestva

Beseda samo 50 par

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

12 ha zemlje in gozda
v enem kompleksu prodam blizu Prijedora. — Vprašanja na Nikola Mitjavič, Prijedor. (p)

Mala vila
s stavbnimi parcelami v Šiški, nujno, poceni naprodaj. Sušteršič, Goriska cesta 36, ob gor. žel. (p)

Stavbišče

vogalno, 911 m², naprodaj na Prulah. Več se izve v prodajalni Jos. Olup, Stari trg 21. (p)

Parcela

1400 m² blizu Martinove ceste naprodaj. Poizve se ilirska ulica 21, pri hišniku. (p)

Več parcel

na knjižice — Zg. Šiška — hiše in vile — naprodaj. Poizve se v restavraciji Carman, Zg. Šiška, vožnja do nove tramvaj-ske remize. (p)

Stavbne parcele

v izmeri 700 do 770 m² v Zg. Šiški tik ob elektr. železnici naprodaj. Poizve se v upravi »Slovenca« pod št. 9094. (p)

Enonadstropna hiša

z gostilno in trgovino, 14 sob, pritlikline, vrt, sredi Litije — radi družinskih razmer naprodaj za 320 tisoč Din pri »Posest«, Miklošičeva 4. (p)

Vnajem

Beseda samo 50 par

Trgovski lokal

oddamo s 1. avgustom. — Informacije dobite v palači »Grafika«, Masarykova cesta. (n)

Oddajo se takoj

ali pozneje v sredini mesta lepa, suha skladišča, priprava tudi za obrt ali delavnice. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 6678. (n)

Trgovec in gostilničar

odda dobremu krojaču gostilno na račun. Ponudbe pod »Gostilna na deželi« št. 9087 na upravo »Slovenca«. (n)

Glasba

Beseda samo 50 par

ORGLE

harmonije, pianine, piščali in ventilatorje za orgle izdeluje najceneje Anton Dornič, izdelovatelj orgel, Radovljica. (g)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

ISČEJO:

Stanovanje

dveh sob s popolno oskrbo pri privatniku iščejo tri gospe v letoviškem kraju Slovenije 500 do 600 m nad morjem z gozdnato okolico. Ponudbe z natančnimi pogoji na upravo »Slovenca« pod »Letovišče«. (c)

Enosobno stanovanje

išče starejša gospa v mestu. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Udobno« št. 9089. (c)

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

podprtilično, zračno, suho parket in vrt — oddam s 1. avgustom. Cena nizka. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7618. (c)

Več stanovanj

se odda v novi hiši, 8 minut od cestne železnice. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7869. (c)

Sobo

s posebnim vhodom, v centru, oddam takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9080. (s)

Enosobno stanovanje

podprtilično, s kuhinjo, pritliklinami, parketom in elektriko, se odda takoj mirni stranki. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9091. (c)

Sobno silkarstvo

Albert Špeletič
Ljubljana, Emonska cesta št. 25

Vzorci na vpogled. — Cene konkurenčne.

Povodom 20 letnice

obstoja svoje tvrdke bom prodajal ure, zlatnino, srebrnino, dragulje z 20% popustom

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred Škofljo 15

IZJAVA

Jadranski zavarovalnici v Ljubljani

Beethovnova ulica 4

se zahvaljujem za izredno kulantno in hitro postopanje ob priliki moje požarne škode z dne 7. majnika t. l. ter omenjeni zavod vsakomur najtopleje priporočam

FRAN PUST

Roland Dorgelès:

Leseni križi

Nekateri so hlastno govorili, žarečih oči in rdečih lic kakor mrzlični. Ostali so molčali, blede ko smrt; čeljusti so jim lahko drhte.

Prek peščenih vreč je bilo videti nemške linije, pokopane pod vencem dima, v katerem so vzžarevali treskajoči bliski; še dalje zadaj na ravani se je zdelo, da gore tri vasi. Naša artiljerija je streljala brez prestanka, strel in udari so se mešali med seboj in jih ni bilo mogoče več ločiti. Polja so se majala v tej vihri in čutili sem, kako se je jarek ob mojem komolecu stresal in se posipal.

Gilbert je vsak hip pogledal na uro. To strašno čakanje mu je stiskalo srce; le brž znak, le brž ven, samo da bo tega konec. Mislil je čisto naglas:

»Gospodje zabavo zavlačujejo.«

Na predprsu sta se med dvema šopoma trave borili dve živali: debel zlatokrilec v močnem oklepu in moder žužek s posebno razvitimi tipalkami. Gilbert ju je opazoval, in ko je hotel zlatokrilec stisniti onega v smrtnem ugrizu, ga je s prstom prevrnil na hrbet. S čela je kanila potna kaplja na modro zverino, ki je otresla svoja pisana krila.

»Pozor, takoj bo čas,« je zaklical desno od nas neki častnik.

Malo bliže je poveljeval Cruchet:

»Bajonet na puško... Bombometalci naprej...« Jeklena groza je zavalovala po jarku. Gilbert se je še vedno nagibal nad žužka in ju opazoval, da ne bi slišal udarcev svojega srca. Zlatokrilec je stresal svoj oklep, a oni ga je dobil med svoji dolgi

tipalki in ga ni več izpustil.

Hladnokrvno si je Cruchet zapel podbradnik. Stal je na prvi stopnici iz peščenih vreč in nas vse presegal. Pogledal nas je.

»Prijetelji... Ttt... Ttt... Za Francijo, kaj ne!... Lep napad... To reč pač opravimo...«

Ne vem, ali je bil ganjen ali kaj; zdelo se mi je, da njegov glas ni bil tako suh, tako oster kakor navadno. V nenadnem navdihu smo doumleli besedo: Vodja. Tesneje smo si zapeli pasove, porinili lopato, ki je tolkla po bedresih, nazaj na ledja. Ob vznjožu ene izmed lestev je stal Berthier, pripravljen, da se požene navzgor. Obrnil je glavo in videl za seboj Morache-a, vsega zbezanega.

»Za vami, gospod poročnik,« je dejal po vojaško in stopil korak nazaj.

Oni, ki je bil čisto pri kraju, je v tem domneval samo pretvezo.

»Kaj,« je jecjal... »Vi se bojite iti prvi naprej?«

Brez besede se je podporočnik obrnil in znova postavil nogo na lestvo. Odzadaj je bilo videti samo, kako so mu zadrgetala pleča.

»Morache ima polne hlače,« je zakričal v hrum Vieublé.

Poročnik je bil morda razumel, a se ni genil. Iz gomile sršečih bajonetov pa nadaljuje taisti zasmehljivi glas:

»Aha, zdaj z velikim gobeem ni več vse opravljeno... Zdaj že mora vsak sam tvegati... To je nekaj drugega, kakor ljudi breati v... Zdaj smo vsi enaki...«

V grmenju topov smo razločili samo še ta pogljiivi glas, in tovariši so se smejali, brez vsake

jeze, kakor da bi jih bile te besede olajšale.

Kakor povodenj so pritiskala telesa ob steno jarka in čakala, da pljusnejo čez.

Tedaj so ostro in jasno zalajale 7,5-ovke; obenem je začelo zamolklo grmenje težkih topov dozdnevno pojenjavati in se oddaljevati.

»Vse gotovo?...« je vprašal Cruchet glasneje.

Vsa srca so zaplala na en mah, kakor bi imela vsa ta množica eno samo srce.

»Saj imaš naslov mojih domačih?« je Sulphart še hlipaje rekel Gilbertu; od razburjenja je komaj jecjal.

Glej, glej, zlatokrilec se ne gane več, žužek ga vleče s seboj... Oh, ta smodnik, kako to smrdi... Na desni se dviga zmeden hrum, krik ali petje. »Zuavi so že zunaj!« Skupen strel iz 105 cm-skkih žrel je zavihal kakor orkan, pet udarov pavke...

»Naprej, tretja!« je zagrmel kapitan.

»Naprej!...«

Kriki, gnječa, eden mož kolneč omahne, puške se zapletejo med seboj... Z grmečimi senci zagrebemo prste v branilo, potem se poženemo kvišku, noge so kakor brez kosti. Ozremo se ven po ogromni ravani, po docela goli, nagri ravani... »Naprej!« Zunanaj smo, tečemo...

Strojica, ena sama strojica je začela kašljati. Nemška artiljerija se je prebudila in z blazno besnostjo razbija, kamor seže.

Ze se je razvila človeška veriga; majhni človeški liki, s puško v roki, so se v enakomernem teku poglali proti nemim jarkom tam spredaj. Na levi je kričel, z golim orožjem, navalil bataljon s trobentači na čelu.

Hagia Sophia

Najlepši biser cerkvenega stavbarstva: Hagia Sophia v Carigradu, polagoma zopet odkriva svetu svoje pravo lice — svoje prekrasne mozaike iz krščanske dobe. Že sultan Abdul-Medjid je bil sredi minolega stoletja poklical dva italijanska strokovnjaka, da bi preprečila razpadanje te čudovite stavbe. Brata Fossati sta takrat očistila več mozaikov, ki so bili z apnom pobeljeni, a vseh nista smela, ker je turška vlada hotela, da ohrani svetišče sedanjim značaj islamske mošeje.

Sedanja turška vlada je pa tudi v tem pogledu širokogrudnejša in je dovolila Bizantinskemu inštitutu Združenih držav, da odkrije vse pobeljene mozaike. Dela bo vodil ravnatelj zavoda prof.

Whittemoor in bodo trajala približno deset let.

Prof. Whittemoor upa, da je ohranjen pod beležem marsikak predragocen biser bizantinske umetnosti. Res, da so Turki mnogo uničili, vendarle treba vpoštevati, da je dal sultan Mohamed ob osvojitvi Aje Sofije javno obglaviti vojaka, ki je hotel poškodovati del pročelja.

Še mnogo več so pa uničili bizantinski likoborci v 8. stoletju, posebno Leon Izavrijski. Vzlic temu upajo, da je še ohranjen »Kristus Pankrator«, ki je obvladoval vse središče kupole in ki ga je ves prevzet videl še Clavijeo leta 1402. Vsekakor čakajo krščansko umetnost nova razodetja njenih davnih vrednot.

Južno-nemški državni in ministrski predsedniki pri Hindenburgu (od leve na desno): badenski drž. predsednik Schmitt; vrttembergski ministrski predsednik Bolz; državni kancler von Papen; bavarski ministrski predsednik Held.

Zgodbe o Mohamedu

Pravkar praznujejo muslimani trinajstoletnico Mohamedove smrti. Ob tej priliki objavljajo listi razne zanimivosti iz prerokovega življenja. Veliko modrosti razodevajo naslednje zgodbe:

Ko se je bil Mohamed prvič oženil, so ga kmalu videvali, kako je vsak dan kupil šest kruhov. Nekoč ga vpraša prijatelj Abu Belr, kaj je s temi šestimi kruhi. In Mohamed mu pravi: »En kruh ostane pri meni. Enega vržem proč. Dva vračam. In dva izposojujem!« — »To naj razume, kdor more,« je dejal prijatelj. Nato je Mohamed pojasnil: »Kruh, ki ostane pri meni, pojem sam. Moja tašča dobi tistega, ki ga vržem proč. Staršem vračam po dva kruha in dva dajem na posodo, to je, dajem jih svojim prijateljem.«

Ko Mohamed še ni bil slaven prerok, je nekega dne odpotoval v Samanud, kjer je našel nekega svojega starega prijatelja v velikih časteh. Bivši prijatelj, Ibrahim Sakhara, je bil postal ponosen in se je kazal, kakor da Mohameda ne pozna. Nato se je Mohamed ponorčeval: »Ibrahim, Ibrahim, ti me torej več ne poznaš? Saj sem vendar tvoj stari tovariš Mohamed in prihajam, da ti izrazim svoje sočutje. Govore namreč, da si oslepel!«

Neki dvomiljivec se je obrnil na Mohameda, češ: »Alah da je vsepričujoč? Kje pa je, ne vidim

ga? Zakaj naj bi bil človek zaradi svojih grehov kaznovan? Saj se vendar tudi s človeškimi grehi izvršuje božja volja! Tretjič: Kako naj bo pekel kaznen za hudobnega duha, ko je njegova narava vendar ogenj? Kako naj ogenj škoduje ognju?« — Namesto odgovora je Mohamed pobral grudo zemlje in jo vrgel onemu v glavo. Dvomiljivec se je zatekel h kadiju, povedal dogodek in proti Mohamedu naperil tožbo. Smehljaje je prišel Mohamed na odgovor pred sodnika in pojasnil: »Kepa prsti je bila odgovor na tožiteljeva vprašanja. Tožitelj dvomi nad Bogom, ker ga ne vidi. Kepa da mu je prizadela bolečine? Dvomim, ker jih ne vidim! Pritožuje se nad mojim dejanjem? Čemu, ko pa vendar sam pravi, da se zgodi vse, kar človek stori, po božji volji! Kako mu je mogla prst prizadeti bolečine, ko je njegova narava vendar prst?«

Mohamed je prišel nekega dne mimo templja malika Lat. Tempeljski sluga je ravno klestil mačko, ki se je bila zaletela v tempelj. Mohamed je rešil mačko iz suroveževih rok in se porogal: »Prijatelj, kako moreš kaznovati to brezumno žival? Le zato, ker nima pameti, je zašla v tempelj. Bitje, ki ima pamet, ne bo nikdar prišlo v Latov tempelj. Zapomni si to!«

Zaznamovani...

Boj oblasti z zločinci je po vele mestih vedno težji in zapletenejši; posluževati se morajo vedno novih sredstev, da so prebrisanim lopovom kos. Tako ima londonska policija — sloviti Scotland Yard — v službene namene avtomobile, letala, dušilne in solzne bombe; če je sila, si policemen pomaga s čisto novimi znanstvenimi iznajdbami. V zadnjem času so uvedli jedka barvila, s katerimi očkrope bežeče zločince in njihove avtomobile in jih tako zaznamujejo. Tekočina se nahaja v zdroljivih bombah, ki jih mečejo za zločinci. Vsaka kapljica, ki pade na človeško kožo ali na kovinasti predmet, zapusti za seboj neizbrisno sled, ker izjeda in barva obnem. Tako je zločinec v pravem pomenu besede zaznamovan in se kasneje ne more izgovarjati, da ga »ni bilo zraven«.

Poljsko-ameriški letalec Hansner, ki je moral ob poletu čez Atlantski ocean pristati na morju, kjer je ostal brez pomoči devet dni. Vsa hrana mu je bila par namazanih rezin kruha in vrč kave. Za žejno je pil vodo iz hladilca svojega motorja. Slednjič ga je opazil in rešil neki parnik. Na sliki vidi mo Hansnerja, ko se pred startom poslavlja od svoje žene.

Trebuha so mu vzeli

V budejeviški ubožnici živi bivši knjigovoz Kubiček, ki je bil po vsem mestu znan zaradi svojega izredno obsežnega trebuha. Te dni je nekdo opozoril policijo, da Kubičkov trebuh ni pristen. Poklicali so moža in ga preiskali, in tu se je izkazalo, da se je Kubiček res postavil s »pavovim perjem« na trebuhu je imel navezanih nič manj kakor 14 kg kunj in cap. Zakaj se je Kubiček prostovoljno obremenjal s tako težkim »trebuhom«, ni hotel povedati. Najbrž ga je gnala nečimurnost... Ker ni nikomur škodovala, bi mu jo bili pač lahko pustili, tembolj, ko smejo drugi kazati svojo nagoto — pravtako iz nečimurnosti.

Ven iz Amerike!

Upalno geslo: V Ameriko! je izgubilo svojo veljavo, danes ljudje iz Amerike beže, bodisi posili ali prostovoljno. V letošnjem aprilu je ameriška vlada izgnala 2112 oseb, vstop v Združene države je pa dovolila samo 2000 inozemcem. Dalje so ameriške oblasti 750 inozemcem, ki žive v Združenih državah, namignili, naj prostovoljno dajo Ameriki slovo, da ne bodo v to uradno prisiljeni. Dalje so odpravili čez mejo 299 oseb, ki so že dalj časa živele na breme javne dobrodelnosti. Prostovoljno in na lastne stroške je zbežalo iz Amerike, kjer je 10 milijonov brezposelnih, 6200 oseb. Vsega vkup je torej v teku meseca aprila zapustilo ameriška tla 9360 inozemcev, priselilo pa se je samo 2000 oseb. Na etotisoče je pa ljudi, ki bi bili veseli, če bi mogli Ameriki pokazati hrbet, a nimajo sredstev za pot.

FOTOAPARATE

svetovnih trdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zabevaite cenik!

Angleški premier v Parizu (od leve na desno): min. predsednik MacDonald, njegova hčerka Isabell, angleški zunanji minister sir John Simon in francoski ministrski predsednik Herriot.

Prodani otroci

Kupčevanje z otroci tudi danes še ni samo prazen pojem. Otroci se še danes prodajajo in kupujejo — v različne namene in na različni način. V naslednjih vrsticah samo kratek pogled na otroke, ki jih njihovi izkoriščevalci uporabljajo za beračenje.

Te vrste kupčija z otroci je najbolj razširjena v Londonu, kjer so baje doma največji mojstri v beračenju. Londonski berači imajo posebno organizacijo, ki jim omogočuje, da najamejo ali kupijo neomejeno število otrok, dečkov in deklic. Te otroke razpostavijo potem po najbolj prometnih mestnih točkah, da prosijo mimoidoče mladoletarce. Otroci so raztrgani in sestradani, da vzbujajo večje sočutje. Po londonskih predmestjih lahko vedno srečaš zanemarljive moške in ženske, ki jih obdaja kopica bednih, raztrganih otrok, v naročju pa drže dojenca. Tako hodijo po hišah ali stoje po vogalih, pojejo svete pesmi in prosjačijo. Ljudem se večinoma niti ne sanja, da so to samo najeti ali kupljeni otroci in obilo darujejo. Beraška kupčija cvete.

Za otroški trg veljajo čisto določene cene. Otroka do 5. leta je mogoče najeti za ves dan že proti najemnini 5 Din. Posebno čedna majhna dekletca s kodrastimi lasmi pa »nesejo« staršem po 150 do 200 Din na teden. Berači se namreč poslužujejo dveh načinov otroškega beračenja: ali naj otrok s svojo bednostjo in zapuščenostjo vzbuja usmilje-

nje, ali pa naj gane srca s svojo ljubkostjo. Oba načina sta enako učinkovita.

V Parizu uporabljajo najraje bolehe, hrome, slepe, gluhe ali drugače pohabljeni male revčke, ki jih razpostavijo po cestah. Na Rue de l'Esplanade se vedno igra polno takih otrok, ki so izučeni na prosjačenje. Taka morica te ne izpusti prej, dokler nima v pesti svojega novca. Mešetarjenje za otroke se vrši večinoma v krčmi. Otroci, ki noče iti z najemnikom ali se ne pokori njegovim ukazom, okuša palico, brce in podobne dobrote.

Na Ogrskem kupujejo 8—10 letne otroke, ki morajo potem za svojega gospodarja krošnjariiti z mišnicami, nožiči, kotlički in podobnim na roko izdelanim blagom. Ves denar morajo izročiti gospodarjem, sami pa se morajo preživljati z beračenjem.

Tudi v Berlinu cvete kupčija z otroci. Tako so pred par leti zaprli nekega moškega, ki je v hudi zimi beračil s slabo oblečenim dekletcem. Izkazalo se je, da je bil deklico od staršev najel in da je z njo naberačil po 20 mark na dan.

Ali se vrši taka kupčija z otroci tudi pri nas? Nekaj ciganskih slučajev je vsekakor že prišlo v javnost. Zdi se pa, da je celo v našem mestu nekaj staršev ali drugih oseb, ki izkoriščajo in vežbajo otroke za beračenje. To je pač zločin nad otroci, ker je malo verjetno, da bi tak otrok kdaj postal uravno zdrav član človeške družbe.

Atentator na vlake Silvester Matuschka (X) ob prvem zasliševanju.

Vroč led

V nekem angleškem tehničnem listu beremo o poskusih, ki jih je že pred nekaj leti začel profesor Bridgman v Ameriki, ki je z visokim pritiskom spreminjal obliko in pa tudi lastnost posameznih teles. Dal si je izdelati aparate, ki so zmogli izvajati na posamezna telesa ogromen pritisk do 40.000 atmosfer. Pod temi pritiski so se posamezna telesa čudovito izpremenila.

Stisnjen plin se je n. pr. tako zgostil, da je postal tekoč. Razne tekočine so se pod pritiskom tako zgostile, da so postale skoro za eno tretjino bolj goste. Tudi trda telesa so se pod pritiskom čudovito zgostila. Zanimivo pa je, da so kovine, katere je spravil profesor pod visok pritisk, dajale vedno manj takozvanega električnega odpora. Z visokim pritiskom 10.000 atmosfer je prof. Bridgman stisnil v debelo železno ploščo vodikov plin. Pod pritiskom 7000 atmosfer je živo srebro stisnil v jeklo. Zveplo postane pod visokim pritiskom podobno grafitu in postane dober prevajalec elektrike.

Pod visokim pritiskom začne n. pr. voda veliko kasneje vreti in tudi veliko preje zmrzovati. Zivo srebro n. pr. navadno zmrzne pri 39 stopinjah mrza. Če pa živo srebro daš pod pritisk 12.000 atmosfer, ti zmrzne že v razmeroma topli sobi.

Francoz Marcel Thil, novi svetovni mojster v srednje-težkem boksu.

Posebno občutljiva za visok pritisk je voda. Navaden led n. pr. se začne topiti, ko se pritisk veča, pri vedno nižji temperaturi. Pod pritiskom 2000 atmosfer se začne led šele topiti nekako pri 20 stopinj Celzija mrza. Če pa pritisk še povečaš, se led še bolj stisne in ostane trd tudi pri rastoči toploti. Pod pritiskom 20.000 atmosfer je voda še trda pri 80 stopinjah toplote. Led, tako stisnjen, bi mogel povzročiti nevarne opekline.

Če vzameš kovinsko palico in jo v sredi stisneš v okrogel cilindar in ta cilindar spraviš pod visok pritisk, se bo palica, kolikor je je v cilindru, stopila kakor vosek, oba zunanja konca pa bosta z vso silo zletela vsak sebi. Nasprotno pa gumij pod visokim pritiskom postaja vedno trši.

Američan Ralph Metcalf, ki je izboljšal svetovni rekord v teku na 100 m na 10,2 sekund.

Moč navade: Žepar na počitnicah.